

Diagnostiek: Gebruik van de DSM V en de ICD 10.

Oproep tot actie tot herziening van de ICD10

Lezing in het kader van het
National Platform Mental Health
12-12-2016
Stijn Jannes
Voorzitter VVGG
Senior Policy Advisor MHE

Een diagnose is een werkinstrument om inzicht te verwerven en beter te handelen

- Dia (door, doorheen) gnosis (kennis)
- Instrument (tool, gebruiksvoorwerp of design, hulpmiddel)
- Inzicht (kennis, doorgronden, begrijpen, voorspellen)
- Handelen (behandelen, herstellen, voorkomen)

DSM V en ICD 11

DSM: Diagnostic and Statistical manual of Mental **Disorders**

handboek . Diagnose. Statistiek.

ICD: International Codification of **Diseases**

The ICD provides a common language for reporting and monitoring diseases.

- Het belangrijke onderscheid tussen **Stoornissen** en **Ziekten**.

Letterlijk: wat stoort. Wat ziek doet voelen.

Opmerking: in de DSM neigt men alles wat stoort als ziekte te percipiëren, in de ICD is de neiging om voor de psychiatrie het ziekteconcept te verlaten.

DSM V en ICD 11

- **Standpunt van MHE, Vlaamse Vereniging voor Geestelijke Gezondheid, National Platform**

- Ziet de toenemende dominantie van een volledig biologische benadering van psychische problemen, ondersteund door een enorme machinerie van wetenschap, technologie en economische belangen.
- het verlaagde belang dat gehecht wordt aan psychologische en sociale interventies, die het persoonlijke en sociale herstel ondersteunen. Meer zelfs, psychologische en sociale interventies worden afhankelijk van het biologisch model, in plaats van dat ze antwoorden zijn op de behoeften en verlangens van de geestelijke gezondheidszorg gebruikers.
- dit is in tegenspraak met het perspectief van de sociale en mensenrechten van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (VN-Verdrag), nu bekrachtigd door de Europese Unie en door meer dan 100 landen wereldwijd, o.a. België.

DSM V en ICD 11

Fundamentele kritiek

- Diagnose in de psychiatrie is een instrument dat continu verandert (zie maar DSM reeds V, met ondertussen enkele Revised versies in 64 jaar). De wetenschappelijke kennis verandert (soms fundamenteel). De maatschappij verandert ook voortdurend.
- De diagnose in de psychiatrie blijkt sterk beïnvloed te worden door ideologieën, religies, gebruiken, goeroes.
- De definities van ziekte, aandoening, stoornis, probleem (sickness', disease, disorder, problem) of welk woord men in de toekomst nog zal gebruiken zijn vaag, algemeen en zijn verschillend volgens gemeenschap, leerschool en soms binnen dezelfde school van een beoefenaar tot een ander.

DSM V en ICD 11

De diagnose, zoals vandaag gehanteerd, 'vermengt' verschillende modellen.

- Het puur medisch model
- Het model van storen en ontregelen van een maatschappij
- Het model van normaliteit
- Het model van statistiek
- Het model van superioriteit en inferioriteit
- Het model van de etikettering, labeling
- Andere modellen

DSM V en ICD 11

Fundamentele kritiek

- Het slordig hanteren van symptomen, kenmerken, context.

Sommige symptomen zijn zo specifiek dat ze bij zeer veel stoornissen aanwezig zijn. Moeheid, slaapstoornissen, ontgoocheling, kwaadheid, eetstoornissen, vergeetachtigheid, oordeelstoornissen, en zo veel meer.

De interpretatie door hulpverleners van zaken die mensen vertonen of zeggen is zeer onderhevig aan: vooroordelen, scholing, ideologie, ethische beginselen, blinde vlekken

De zelfrapportering van mensen over hun lijden, bekommernissen, doelstellingen is zeer afhankelijk van persoonlijkheid en van context

- Het reduceren van een complex gegeven tot enkele woorden
- Het toevoegen van zeer veel oneigenlijke gegevens aan de 'woord-diagnose'.

DSM V en ICD 11

Fundamentele kritiek

De diagnose wordt een doel op zich.

Dit wordt in de hand gewerkt door

- Farmaceutische Bedrijven
- Verzekeringsorganen (RIZIV en Mutualiteiten)
- Justitie
- Statistiek beoefenaars
- Andere

DSM V en ICD 11

Fundamentele kritiek

de diagnose zoals ze vandaag gehanteerd wordt heeft een sterke invloed op verschillende niveaus en in verschillende omstandigheden.

- Hij heeft een enorme invloed op de eerste benadering (opname, isolatie, verwijzing, enz.), op de zorg, op de behandeling (medicatie, electroshock, neurochirurgie) en op de follow-up
- Hij heeft een grote invloed op de algemene attitudes (familie, partner, beroepsomgeving, vrije tijdsbesteding)
- Hij heeft een grote invloed op justitie, integratie en algemene levensvoorwaarden.

DSM V en ICD11

Fundamentele kritiek

- Er is een trend in onze maatschappij tot 'diagnostificatie' van problemen en conflicten.
- In de scholen hebben we binnenkort meer kinderen met een 'diagnose' dan 'normale' kinderen
- Kwaadheid, rouw, teleurstelling, desillusie, wanhoop, opwinding, verontwaardiging, wraakgevoelens, enz. enz. worden steeds meer als tekens van stoornis of ziekte gezien dan als de uitdrukking van ons aller gevoelens en gedachten. Vooral als ze niet passen in de visie van de maatschappij, op de intensiteit of de expressie ervan.

DSM V en ICD 11

Een van de vele gevaren van onoordeelkundige diagnose:

Stigma

Verlies dat geleden wordt door 'diagnose' Psychiatrie. Zonder enige gegrondheid.

- Verlies aan status
- Verlies aan geloofwaardigheid
- Verlies aan betrouwbaarheid
- Verlies aan competenties
- Verlies aan gezag
- Verlies aan verantwoordelijkheid
- Verlies aan vrije wil, vrije keuze
- Verlies aan veelzijdigheid
- Verlies aan uitbouw van eigen leven
- Zoveel verlies (vraag het aan betrokkenen)

DSM V en ICD 11

Bucharest Manifesto door Mental Health Europe

MHE vraagt

- 1. De WGO (Wereldgezondheidsorganisatie) in de herziening van de ICD (international classification of diseases) rekening zou houden met de wereldwijde kritiek op de DSM5 , en de ervaringsdeskundigen als gelijke partners in de discussie zou opnemen.
- 2 De ziektenverzekeraars, dienstverleners (voorzieningen), en gezondheidsplanners de DSM5 als enig behandelingscriterium zouden verlaten.
- 3. De APA(American Psychiatric Association) zou reageren op de kritiek en in het bijzonder de nieuwe diagnostische categorieën - zonder wetenschappelijke basis- zou terugtrekken
- 4. De farmaceutische firma's en researchgroepen al hun onderzoek en proeven te registreren in een open data-base en hun onderzoeksgegevens vrij te geven voor heronderzoek.

DSM V en ICD 11

MHE vraagt

- 5. De EU, de nationale en regionale regeringen om de “sunshine” wetgeving aan te nemen.
Deze wetgeving openbaart alle toelagen en betalingen van de farma-industrie aan onderzoekers, behandelaars, zorgverleners en voorzieningen, gebruikers en verenigingen van familieleden en patiënten.
- 6. De onderzoeksinstituten hun onderzoek zouden richten op positieve geestelijke gezondheid en psychosociale ondersteuning en ervaringsdeskundigen als experts op te nemen in hun onderzoek.
- 7. De professionelen in de geestelijke gezondheidszorg alle psychochirurgie zouden bannen.
- 8. In het licht van de laatste discussies rond de “overdiagnostisering” van ADHA en het risico voor de ontwikkeling van hersenschade, zouden psychiaters het voorschrijven van stimulantia of andere psychotrope middelen stoppen als therapie bij kinderen en adolescenten.

DSM V en ICD 11